

Projekt

z dnia 5 stycznia 2016 r.

Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR
RADY MIEJSKIEJ W ŁAZACH**

z dnia 13 stycznia 2016 r.

w sprawie przyjęcia "Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Gminy Łazy na rok 2016"

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. 2015 r., poz. 1515) i art. 41 ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. 2015 r., poz. 1286), Rada Miejska w Łazach uchwala co następuje:

§ 1. Przyjąć do realizacji „Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2016”, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Łaz.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady Miejskiej
w Łazach

Anna Staniaszek

Załącznik do Uchwały Nr
Rady Miejskiej w Łazach
z dnia 13 stycznia 2016 r.

**Gminny Program Profilaktyki
i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
na 2016 rok**

Wstęp

Alkoholizm jest to okresowe picie alkoholu w celu doznawania jego działania psychicznego, a czasem także uniknięcia złego samopoczucia, wynikającego z jego odstawienia. Istotą tej choroby jest więc psychiczne i fizyczne oraz społeczne uzależnienie od alkoholu. Osoba, która sięga po alkohol, często robi to podczas różnego typu spotkań towarzyskich, pod presją grupy lub z własnej woli, w ten sposób uzależnia się społecznie.

Alkoholizm stanowi jeden z najpoważniejszych problemów społecznych. Wzrasta spożycie alkoholu wśród młodzieży, z roku na rok obniża się wiek inicjacji alkoholowej. Alkoholizm grozi utratą zdrowia, a nawet życia. Na tle alkoholizmu rodzą się różne patologie, jak przemoc w rodzinie, domoralizacja dzieci, problemy finansowe, kryzysy małżeńskie, zatargi z prawem, kradzieże, bójki, rozboje itp. W świetle tych danych wyłania się konieczność profilaktyki i przeciwdziałania alkoholizmowi na szczeblu państwowym, wojewódzkim i regionalnym. W walkę z alkoholizmem zaangażowane są różne instytucje państwowe, stowarzyszenia, organizacje pozarządowe, grupy samopomocowe, inne akcje natomiast ograniczają się do środowiska lokalnego.

Problemy dotyczące ryzykownego bądź szkodliwego spożywania napojów alkoholowych oraz będące ich konsekwencją problemy uzależnień składają się na jeden z kluczowych problemów społecznych. Są one często przyczyną rozwoju wielu chorób oraz innych problemów społecznych, takich jak dysfunkcja i rozpad rodziny, niedobory wychowawcze i rozwojowe dzieci, czy inne zachowania karalne, w tym przestępstwa i wykroczenia drogowe, a także będące konsekwencją spożywania napojów alkoholowych podczas ciąży - zespół płodowy i alkoholowe uszkodzenia płodu. Dostęp osób nieletnich do napojów alkoholowych, przyzwolenie społeczne na traktowanie w kategoriach żartu stanu nietrzeźwości oraz problemów będących następstwem nadużywania napojów alkoholowych szczególnie zobowiązują wszystkie podmioty mające wpływ na kształtowanie zachowań społecznych do podejmowania rzetelnych działań w tym obszarze. Nadużywanie alkoholu powoduje straty także w obszarze emocjonalnym, moralnym i ekonomicznym, odnosząc się zarówno do osób nadużywających

alkoholu jak i osób im najbliższych. Ponadto, problem alkoholowy może dotyczyć wszystkich grup społecznych wiekowych i zawodowych.

Po napoje alkoholowe sięga coraz więcej dzieci i młodzieży, zaburzając swój rozwój fizyczny i psychospołeczny, wchodząc na drogę uzależnienia. Bezpośrednią przyczyną sięgania po alkohol przez dzieci i młodzież są ich problemy emocjonalne. Alkohol okazuje się patologicznie atrakcyjny dla tych, którzy przeżywają stany lęku, niepokoju, rozgoryczenia, depresji, cierpią na skutek kompleksów i wewnętrznej pustki czy zaburzonej relacji między ludzkich. Ostatecznym powodem sięgania po alkohol przez dzieci i młodzież nie jest ani zła wola, ani ignorancja, ani obciążenie genetyczne, ani negatywne naciski społeczne, lecz kryzys emocjonalny, sygnalizowany przez bolesne stany emocjonalne. Globalizacja, technika, nadmierne oczekiwania rodziców i społeczeństwa częstokroć izolują jednostki. Na uzależnienia podatne okazują się zwłaszcza te dzieci, którym brakuje dojrzałej hierarchii wartości, które nie podejmują trudu tworzenia pozytywnych więzi, które nie są odporne na frustrację, nie stawiają sobie wymagań, nie podejmują odpowiedzialności za własne życie i postępowanie, które szukają doraźnej przyjemności lub ulgi.

Warto pamiętać, że przeciwdziałanie alkoholizacji obejmuje szereg różnorodnych działań, w tym między innymi walkę z chorobą alkoholową, pomoc rodzinom uzależnionych, profilaktykę, psychoterapię, upowszechnianie wiedzy o nałogu i leczenie odwykowe.

W każdej Gminie, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizacji (j.t. Dz.U. z 2015r., poz. 1286), działa Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, która ma za zadanie inicjować, monitorować i oceniać działania profilaktyczno-interwencyjne.

Podstawowym celem Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych jest zapobieganie powstawaniu i rozszerzaniu się zjawiska patologii społecznej, w szczególności nadużywania alkoholu i przemocy domowej oraz zmniejszenia rozmiarów aktualnie występujących zagrożeń w tej mierze. Działania realizowane w ramach gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych są skierowane do wszystkich mieszkańców, tj. do osób dorosłych, dzieci i młodzieży, pracodawców, sprzedawców napojów alkoholowych, nauczycieli itp.

Podstawa prawna działań profilaktycznych:

- Ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizacji (t.j. Dz.U. z 2015r., poz. 1286).
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (j.t. Dz.U. z 2015 r., poz. 1390).

DIAGNOZA PROBLEMÓW LOKALNYCH w GMINIE ŁAZY

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

W 2015 r. działania komisji skupiały się głównie na działalności profilaktyczno-informacyjnej oraz zagospodarowaniu czasu wolnego dzieci i młodzieży.

W ramach zajęć sportowo-rekreacyjnych finansowano realizację programów profilaktycznych w klubach sportowych oraz w Ośrodku Sportu i Rekreacji:

1. „Wygrać z używkami”.
2. „Asertywność, mówienie "Nie", w przypadku propozycji ze strony rówieśników w kierunku sięgania po używki”.
3. „Aktywne zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży”.
4. „Zdrowy i czynny wypoczynek dzieci i młodzieży”.
5. „Nie biorę, nie piję, zdrowo żyję”.
6. „Profilaktyka poprzez sport”.
7. „Program profilaktyki uzależnień”.
8. „Zagrajmy razem”.

9. „Aktywność fizyczna i zdrowy styl życia alternatywą dla uzależnień i beczynności”.
10. „Potrafię powiedzieć „nie”.
11. „Wybieram zdrowie, stawiam na trening sportowy”.
12. „Profilaktyka poprzez sport”.
13. „Znajdź rozwiązanie-nie pij. Sport Ci w tym pomoże”.
14. „Bezpieczne wakacje na Orliku.”.

W ramach akcji „Ferie zimowe 2015” finansowano realizację programów profilaktycznych w placówkach oświatowych:

1. „Z angielskim na wesoło”.
2. „Ferie zimowe 2015”.
3. „Mały kreator--świat za 100 lat”.
4. „Sport i rekreacja-szkolne ferie zimowe 2015”.
5. „Ferie z ciekawym filmem”.
6. „Ferie zimowe w Zespole Szkół Nr 2 w Niegowonicach”.
7. „Bliżej sportu-dalej od uzależnień”.
8. „Ferie w „Trójce” nie muszą być nudne”.
9. „Bezpiecznie spędzam wolny czas”.
10. „Uwierz w siebie! Ty też możesz być wielki! Sport i zdrowa zabawa w czasie ferii zimowych 2015”.
11. „Aktywne ferie”.
12. „Ferie zimowe to zdrowe zabawy sportowe”.
13. „Żyjemy bezpiecznie-mówimy "nie" wszystkiemu co złe”.

Finansowano realizację programów profilaktycznych w placówkach oświatowych:

1. „Śpiewaj, tańcz, śmiej się śmieć, życie bez nałogów miej”.
2. „O ekologię dbasz, czystą Ziemię masz”.
3. „Nie jestem bezludną wyspą”.

Sfinansowano udział placówek oświatowych w ogólnopolskiej kampanii „Zachowaj trzeźwy umysł”.

W ramach zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży sfinansowano realizację programu profilaktycznego w Bibliotece Publicznej Miasta i Gminy w Łazach pt. „Bezpieczne i edukacyjne ferie w bibliotece”.

Dofinansowano działalność Centrum Integracji Społecznej w Łazach oraz terapię rodzin uzależnionych od alkoholu z terenu Gminy Łazy podczas Złotu Rodzin Abstynenckich w Bobolicach.

Zaprenumerowano czasopisma na temat uzależnień, przemocy i profilaktyki dla Biblioteki Publicznej Miasta i Gminy w Łazach.

Zakupiono literaturę profilaktyczną dla placówek oświatowych.

Zorganizowano i sfinansowano szkolenie dla członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Zorganizowano i sfinansowano szkolenie w zakresie opracowywania i realizacji programów profilaktycznych.

Dofinansowano działalność Świetlicy Środowiskowej dla dzieci i młodzieży „Stokrotka”, działającej w Zespole Szkół Nr 1 w Łazach.

Sfinansowano koszty udziału członka Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Śląskim Forum Profilaktyki Uzależnień.

Komisja rozpatrywała wnioski o leczenie odwykowe i współpracowała z rodzinami dotkniętymi chorobą alkoholową.

Poniższa tabela przedstawia ilość zgłoszonych wniosków osób pijących w sposób nadmierny i uzależnionych od alkoholu.

Rok	Rok 2014	Rok 2015
Ogólna ilość zgłoszonych wniosków	54	47
Zgłoszenia przez rodzinę	14	8
Zgłoszenia z Ośrodka Pomocy Społecznej	11	13
Zgłoszenia z Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej	0	2
Zgłoszenia z Zespołu Interdyscyplinarnego	18	5
Komisariat Policji w Łazach	11	19

W 2015 r. komisja skierowała 32 osoby na badania przez biegłych. Złożono 33 wnioski w Sądzie Rejonowym w Zawierciu celem orzeczenia zobowiązania do podjęcia leczenia odwykowego.

Miejski Ośrodek Kultury w Łazach

W 2015 r. Miejski Ośrodek Kultury w Łazach realizował projekty: „Ferie zimowe” i „Akcja lato”. Działania realizowane w ramach projektów miały na celu zapobieganie występowania niepożądanych procesów i zjawisk, określanych jako przejawy patologii życia społecznego. Założeniem zaplanowanych działań było wyposażenie uczestników zajęć w niezbędną wiedzę na temat zdrowego rozwoju, wspomaganie rozwoju moralnego, rozwijanie zainteresowań, pożyteczne zagospodarowanie czasu wolnego.

Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Łazy

Biblioteka zrealizowała projekt „Bezpieczne i edukacyjne ferie 2015 w Bibliotece”. W projekcie skierowanym do dzieci i młodzieży realizowanym we wszystkich placówkach bibliotecznych (w centrali i 6 filiach) uczestniczyło 439 osób. Zorganizowano zajęcia edukacyjne i profilaktyczne polegające na wykorzystaniu ciekawych form spędzania wolnego czasu, takie jak „Bajkowy teatr”, kino w bibliotece, warsztaty plastyczne, głośne czytanie. Ponadto w Dzień Bezpiecznego Internetu prowadzone były zajęcia poświęcone nauce bezpiecznego i prawidłowego korzystania z internetu. Projekt sfinansowała Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Łazach.

Kolejnym realizowanym przez Bibliotekę projektem skierowanym do dzieci i młodzieży w okresie wakacji był projekt „Wakacje 2015 w Bibliotece. Bezpieczne i edukacyjne”, z oferty wakacyjnej skierowanej do dzieci i młodzieży skorzystały 434 osoby. Wakacje upłynęły pod znakiem różnorodnych zajęć pozwalających na twórcze i czynne spędzenie czasu wolnego od nauki, jak: warsztaty plastyczne „Łazowski park na rysunku”, „Apiterapia - spotkanie z pszczelarzem”, edukacyjne zajęcia komputerowe „Klub muzealnych podróżników”, gry i zabawy planszowe, kalambury, zajęcia literackie, zajęcia ruchowe. Projekt współfinansowała Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Łazach.

Od wielu lat Biblioteka prowadzi działania, które propagują wiedzę na temat przemocy, narkomanii, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, aids, subkultur. Propaguje wiedzę na temat radzenia sobie z problemami, jakie napotykamy w życiu codziennym oraz zdrowego stylu życia. Uzupełnia zbiory o książki z wyżej wymienionej tematyki, które są wypożyczane mieszkańcom.

W centrali i filiach bibliotecznych organizowano konkursy czytelnicze, prowadzono zajęcia biblioteczno-światlicowe dla dzieci z różnych środowisk, sporządzono wystawy tematyczne, tablice informacyjne, rozpowszechniano ulotki informacyjne. Bibliotekarze prowadzili pogadanki z dziećmi i młodzieżą na temat problemów, z jakimi spotykają się młodzi ludzie na co dzień.

Czytelnia Biblioteki dysponuje czasopismami „Świat Problemów” i „Remedium” wydawanymi przez Fundację ETOH, których roczna prenumerata finansowana jest ze środków pochodzących z opłat za zezwolenia na sprzedaż alkoholu. Z czasopism można korzystać w czytelni lub wypożyczyć do domu.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Łazach

Lp.	Formy udzielonej pomocy	Ilość	
		2014r.	2015r.
1.	Rodziny z problemem alkoholowym, którym udzielono	46	41

	pomocy ze środków pomocy społecznej			
2.	Wysokość środków finansowych przeznaczonych na pomoc rodzinom z problemem alkoholowym		152.185 zł	104.422 zł
3.	Osoby w wyżej wymienionych rodzinach nadużywające alkoholu		67	70
4.	Rodziny objęte pomocą - ogółem		420	420
5.	Dzieci korzystające z dożywiania w stołówkach szkolnych i przedszkolach opłacanych przez OPS		197	188
6.	Współorganizowanie wypoczynku z elementami terapii:		0	28
	w tym dzieci z rodzin patologicznych		0	8
7.	Osoby bezrobotne z problemem alkoholowym objęte pomocą		20	33
8.	Rodziny, w których stwierdzono przemoc		46	37
	w tym:	liczba dorosłych, które doświadczyły przemocy	39	43
		liczba dzieci, które doświadczyły przemocy	17	34
9.	Rodziny z problemem alkoholowym, w których stwierdzono przemoc		37	22
	w tym:	liczba dorosłych, które doświadczyły przemocy	31	30
		liczba dzieci, które doświadczyły przemocy	7	22

Zawierciańskie Stowarzyszenie Trzeźwościowe „Przystań”

Do Zawierciańskiego Stowarzyszenia Trzeźwościowego „Przystań” należy 9-ciu czynnych członków Gminy Łazy i 7 osób współzależniowych.

Formy udzielanej pomocy i działania pfofilaktyczne to:

- spotkania Społeczności Klubu dwa razy w tygodniu służące utrzymaniu długoletniej abstynencji, motywowaniu do samokształcenia indywidualnego i grupowego,
- spotkania Grupy wsparcia dla osób współzależniowych w każdy ostatni czwartek miesiąca,
- dwa rodzinne obozy terapeutyczne (lipiec, sierpień), w których uczestniczą członkowie Stowarzyszenia wraz z całymi rodzinami, a zajęcia terapeutyczne prowadzone są przez profesjonalnych terapeutów z długoletnim doświadczeniem zawodowym,
- zajęcia terapeutyczne oraz warsztaty dla osób uzależnionych, współzależniowych i dzieci są kontynuacją terapii na obozie rodzinnym i pozwalają zdobytą wiedzę i umiejętności przełożyć na życie rodzinne,
- prowadzenie działalności informacyjnej, konsultacyjnej dla osób z problemem alkoholowym i członków ich rodzin cztery razy w tygodniu,
- wiosenna szkoła profilaktyki to cykl „spotkań majowych” przeznaczonych dla rodziców, opiekunów i nauczycieli oraz wszystkich mieszkańców miast i gmin powiatu zawierciańskiego zainteresowanych wspomaganie dzieci i młodzieży w rozwiązywaniu ich problemów,
- spotkania z młodzieżą podczas imprez organizowanych przez Zespół Szkół nr 1 w Łazach - „Prażonki z profilaktyką”,
- XIII Otwarty Turniej Tenisa Stołowego dla członków Klubów Abstynenckich Województwa Śląskiego - październik br.,
- spotkania integracyjne rodzinne promujące regionalne obyczaje i możliwość spędzenia czasu w atmosferze trzeźwości: Święconka Wielkanocna, Dzień Kobiet, Dzień Dziecka, Andrzejki, Mikołajki, Spotkanie Oplątkowe, rocznice abstynencji, prażonki, zabawy bezalkoholowe, wycieczki, zawody i turnieje sportowe.

Osoby będące mieszkańcami Gminy Łazy czynnie i systematycznie uczestniczą w oferowanych zajęciach terapeutycznych, spotkaniach integracyjnych i w pracach na rzecz Stowarzyszenia, a trzy osoby są we władzach Stowarzyszenia.

Komisariat Policji

Lp.	Rodzaj przestępstwa		Liczba	
			2014r.	2015r.
1.	Dorośli	pobicia	3	5
		groźby karalne	7	0
		kradzieże w włamaniem	29	14
		kradzieże	101	54
		inne przestępstwa	142	133
	Nieletni	pobicia	0	1
		kradzieże	2	0
		groźby karalne	1	1
		kradzieże w włamaniem	1	0
		inne przestępstwa	2	2
2.	Liczba wypadków związanych z używaniem alkoholu		0	0
3.	Liczba kolizji związanych z używaniem alkoholu		3	5
4.	Ofiary wypadków drogowych, spowodowanych przez nietrzeźwych użytkowników dróg		0	0
5.	Interwencje, w których wystąpił problem przemocy w rodzinie i gdzie prowadzono postępowanie przygotowawcze		46	10
6.	Prawa jazdy zatrzymane w związku z prowadzeniem pojazdów pod wpływem alkoholu		25	19
7.	Liczba osób odwiezionych do wytrzeźwienia w Izbie Wytrzeźwień z interwencji domowych i publicznych		43	33

Poradnia Leczenia Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia w Zawierciu

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych utrzymywała stały kontakt z Poradnią. W 2015 r. z powodu braku tego typu placówki na naszym terenie z usług Poradni w zakresie porad, leczenia i terapii korzystali mieszkańcy Gminy Łązy.

Rok		Ogółem		Kobiety		Mężczyźni	
		2014	2015	2014	2015	2014	2015
1.	Liczba chorych przyjętych do leczenia	63	58	23	17	40	41
2.	Liczba chorych przyjętych do leczenia po raz pierwszy	19	24	7	7	12	17

W porównaniu do roku 2014 zmniejszyła się ogólna liczba chorych przyjętych do leczenia, ale jednocześnie zwiększyła się liczba chorych przyjętych do leczenia po raz pierwszy.

Raport z badania ankietowego przeprowadzonego wśród uczniów szkół podstawowych i gimnazjów w 2015 roku.

Badanie zrealizowane zostało przez Stowarzyszenie Producentów i Dziennikarzy Radiowych. Przeprowadzając badanie szczególną uwagę zwrócono na zagadnienia, które najogólniej ujęto w czterech punktach, odrębnie dla szkoły podstawowej i gimnazjum.

1. Szkoła Podstawowa:

- opinie uczniów na temat szkodliwości palenia papierosów i picia alkoholu, weryfikacja podstawowej wiedzy związanej z tymi zagadnieniami,
- osobiste doświadczenia uczniów związane z paleniem papierosów oraz piciem alkoholu - częstotliwość spożywania alkoholu oraz pierwszy kontakt,
- wiedza uczniów na temat rozpowszechnienia zjawiska palenia papierosów i picia alkoholu - częstotliwość spożywania oraz pierwszy kontakt,
- osobiste doświadczenia uczniów odnoszące się do realnych oraz psychologicznych możliwości zakupu papierosów i alkoholu,

f) skutki spożywania alkoholu w opinii badanych uczniów oraz sposoby pomocy rówieśnikom dotkniętym problemem palenia papierosów lub picia alkoholu

2. Gimnazjum:

- a) opinie uczniów na temat szkodliwości palenia papierosów, picia alkoholu, palenia marihuany i zażywania dopalaczy, weryfikacja podstawowej wiedzy związanej z tymi zagadnieniami,
- b) osobiste doświadczenia uczniów związane z paleniem papierosów, pić alkoholu, paleniem marihuany oraz spożywaniem dopalaczy - pierwszy kontakt i częstotliwość zażywania.,
- c) wiedza uczniów na temat rozpowszechnienia zjawiska palenia papierosów, picia alkoholu, palenia marihuany i zażywania dopalaczy wśród młodzieży,
- d) osobiste doświadczenia uczniów odnoszące się do realnych oraz psychologicznych możliwości zakupu papierosów, alkoholu, narkotyków i dopalaczy.

Wyniki badania - uczniowie klas szóstych szkół podstawowych.

Próba badawcza: 40 chłopców, 36 dziewcząt.

Pytanie 1. Jak nazywa się silnie toksyczna i uzależniająca substancja zawarta w papierosie?

- a) tlenek węgla,
- b) tytoń,
- c) substancje smoliste,
- d) nikotyna.

Na pytanie uczniowie odpowiedzieli następująco: nikotyna chłopcy 43%, dziewczęta 47%, tytoń chłopcy 65%, dziewczęta 58%. Wskaźnik odpowiedzi na tlenek węgla wynosi 0% i 3% oraz na substancje smoliste 0% chłopcy i 3% dziewczęta. Warto podkreślić, że silnie uzależniająca substancją zawartą w papierosie jest nikotyna. Na uwagę wskazuje fakt, że mniej więcej połowa badanych uczniów wskazała na nikotynę. Wysokie wskazania na nikotynę świadczą o precyzyjnej i konkretnej wiedzy badanych.

Pytanie 2. Jak bardzo, Twoim zdaniem, ludzie szkodzą sobie (zdrowotnie lub w inny sposób), jeśli palą papierosy od czasu do czasu (nienałogowo)?

- a) brak ryzyka,
- b) małe ryzyko,
- c) duże ryzyko,
- d) nie wiem.

Na postawione pytanie chłopcy w 63% oraz dziewczynki w 75% wskazywali na małe ryzyko. Na duże ryzyko wskazało 23% chłopców i 17% dziewcząt. Jakkolwiek 15% chłopców i 8% dziewcząt nie ma sprecyzowanego zdania w tej kwestii, to wskaźnik odpowiedzi brak ryzyka związanego ze sporadycznym paleniem papierosów wynosi 3% dla chłopców i 0% dla dziewcząt.

Pytanie 3. Jak bardzo, Twoim zdaniem, ludzie szkodzą sobie (zdrowotnie lub w inny sposób), jeśli palą papierosy nałogowo (ok. paczki dziennie)?

- a) brak ryzyka,
- b) małe ryzyko,
- c) duże ryzyko,
- d) nie wiem.

Na postawione pytanie 85% chłopców i 94% dziewcząt wskazało na duże ryzyko, a w opinii 8% chłopców i 0% dziewcząt nałogowe palenie papierosów wiąże się z małym ryzykiem. Od odpowiedzi uchyliło się 8% chłopców i 6% dziewcząt.

Pytanie 4. Czy łatwo uzależnić się od palenia papierosów?

- a) tak,

- b) nie,
- c) paląc okazjonalnie, nigdy się nie uzależnię.

W grupie badanych uczniów 95% chłopców i 97% dziewcząt uważa, że łatwo jest się uzależnić od palenia papierosów. Zaledwie 5% chłopców i 3% dziewcząt jest zdania, że palenie okazjonalne nigdy nie uzależnia.

Pytanie 5. Ile miałeś/miałaś lat, kiedy zdarzyło Ci się po raz pierwszy w życiu zapalić papierosa?

- a) 7 lub mniej,
- b) 8-10,
- c) 11-12,
- d) nie pamiętam,
- e) nigdy nie zapaliłem/zapaliłam.

Wyniki badań wskazują, że 0% chłopców i 0% dziewcząt po papierosa nie sięgnęło ani przed pójściem do szkoły, ani w wieku 11-12 lat, czyli w momencie kończenia edukacji na poziomie szkoły podstawowej 97% chłopców i 97% dziewcząt nie miało jeszcze kontaktu z papierosami.

Pytanie 6. Jak często paliłeś/paliłaś papierosy w ciągu ostatnich 30 dni?

- a) mniej niż jeden papieros na tydzień,
- b) mniej niż jeden papieros dziennie,
- c) 1-5 papierosów dziennie,
- d) 6-10 papierosów dziennie,
- e) 10-20 papierosów dziennie,
- f) więcej niż paczkę dziennie,
- g) nie paliłem/paliłam.

Na zadane pytanie uczniowie odpowiedzieli, że nie sięgali po papierosa ani w ciągu ostatnich 30 dni, ani rzadziej niż raz na dzień, ani też nie palili papierosów w ilości przekraczającej paczkę dziennie. Czyli 100% uczniów nia paliło wcale.

Pytanie 7. Ilu, według Twojej oceny, Twoich rówieśników pali papierosy przynajmniej raz w miesiącu?

- a) nie mniej niż 10%,
- b) pomiędzy 10% a 25%
- c) około połowa,
- d) większość,
- e) nie wiem.

Spośród badanych 64% uczniów i 58% uczennic nie potrafi ocenić, czy ich rówieśnicy palą papierosy, czy też nie, a 25% chłopców i 39% dziewcząt stwierdza, że spośród ich rówieśników co dziesiąty pali papierosy przynajmniej raz w miesiącu. Spośród badanych, którzy twierdzą, że wśród ich znajomych jest między 10% a 25% palących papierosy, można znaleźć 8% chłopców i 3% dziewcząt. Na większość wskazuje 3% chłopców i 0% dziewcząt.

Pytanie 8. Czy Tobie lub osobie w Twoim wieku łatwo jest kupić papierosy?

- a) tak,
- b) nie,
- c) czasem wymaga to kilku prób zakupu,
- d) nie wiem, nigdy nie próbowałem/próbowałam.

Odnosząc się do odpowiedzi uczniów należy stwierdzić, że 3% uczniów i 0% uczennic jest przekonanych o pozytywnej próbie zakupu papierosów. W opinii badanych zakup nie udałby się 28% chłopców i 28%

dziewcząt, a do którejś z kolei udanej próby przyznało się 3% chłopców i 3% dziewcząt, spośród ankietowanych 68% chłopców i 69% dziewcząt nie ma wyrobionego zdania w tej kwestii.

Pytanie 9. W jaki sposób zdobywasz papierosy, które palisz?

- a) kupuję sam/sama,
- b) częstują mnie koledzy/koleżanki,
- c) proszę dorosłych o zakup,
- d) podkradam dorosłym,
- e) nie palę, więc nie muszę zdobywać papierosów.

Spośród badanych uczniów 0% chłopców i 3% dziewcząt jest częstowanych przez koleżanki lub kolegów. Ani chłopcy, ani dziewczęta nie proszą o zakup papierosów dorosłych, a 0% chłopców i 3% dziewcząt podkrada papierosy dorosłym i tyleż samo kupuje papierosy samemu.

Pytanie 10. Czy wypalenie jednego papierosa szkodzi?

- a) tak,
- b) nie,
- c) nie wiem.

49% ankietowanych chłopców i 47% ankietowanych dziewcząt uważa, że szkodzi wypalenie nawet jednego papierosa, przeciwnego zdania jest 18% chłopców i 14% dziewcząt. Poza tym 28% chłopców i 28% dziewcząt deklaruje brak wiedzy na ten temat.

Pytanie 11. Czy alkohol, który znajduje się w piwie, winie i wódce jest taki sam (to ten sam związek chemiczny)?

- a) tak,
- b) nie,
- c) nie wiem.

Na postawione w kwestionariuszu pytanie poprawną wiedzą wykazało się 35% chłopców i 33% dziewcząt. Warto podkreślić, że 37% chłopców i 1% dziewcząt jest przekonanych, że alkohol znajdujący się w piwie, winie i wódce nie jest taki sam.

Pytanie 12. Jak bardzo, Twoim zdaniem, ludzie szkodzą sobie (zdrowotnie lub w inny sposób), jeśli piją alkohol od czasu do czasu (nie nałogowo, ale okazjonalnie)?

- a) brak ryzyka,
- b) małe ryzyko,
- c) duże ryzyko,
- d) nie wiem.

Spośród badanych uczniów 18% chłopców i 11% dziewcząt wskazuje na duże ryzyko związane z okazjonalnym spożywaniem alkoholu. Kolejne kategorie odpowiedzi przedstawiają się następująco: małe ryzyko - chłopcy 66%, dziewczęta 55%, brak ryzyka - chłopcy 8%, dziewczęta 28%, nie wiem - chłopcy 8%, dziewczęta 6%.

Pytanie 13. Jak bardzo, Twoim zdaniem, ludzie szkodzą sobie (zdrowotnie lub w inny sposób), gdy piją alkohol bardzo często lub nałogowo?

- a) brak ryzyka,
- b) małe ryzyko,
- c) duże ryzyko,
- d) nie wiem.

90%chłopców i 91% dziewcząt wskazuje na duże ryzyko, a 6% dziewcząt i 5% chłopców wskazuje na małe ryzyko związane z nałogowym spożywaniem alkoholu. 5% chłopców i 3% dziewcząt, tłumacząc się niewiedzą, nie zajęła jednoznacznego stanowiska w tej kwestii.

Pytanie 14. Czy łatwo uzależnić się od alkoholu?

- a) tak.
- b) nie,
- c) pijąc alkohol okazjonalnie, nigdy się nie uzależnię,
- d) nie wiem.

60% chłopców i 69% dziewcząt podzielała opinię, że łatwo jest się uzależnić od alkoholu. 0% chłopców i 6% dziewcząt jest przeciwnego zdania, a 18% chłopców i 3% dziewcząt wyraża opinię, że pijąc alkohol okazjonalnie, nigdy się nie uzależni. Poz tym 23% chłopców i 22% dziewcząt nie ma na ten temat wiedzy.

Pytanie 15. Ile miałeś/miałaś lat, kiedy zdarzyło Ci się po raz pierwszy w życiu spróbować alkoholu?

- a) 7 lub mniej,
- b) 8-10,
- c) 11-12,
- d) nie pamiętam,
- e) nigdy nie próbowałem/próbowałam.

Według deklaracji badanych w wieku 7 lat i mniej sięgnęło 18% chłopców i 6% dziewcząt. W wieku 8-10 lat po alkohol sięgnęło 10% chłopców i 3% dziewcząt, natomiast w wieku 11-12 lat - 5% chłopców i 6% dziewcząt. Spośród przebadanych uczniów 62% chłopców i 74% dziewcząt jeszcze nigdy nie próbowało alkoholu.

Pytanie 16. Alkohol, którego spróbowałeś/spróbowałaś po raz pierwszy w życiu, to:

- a) piwo,
- b) wino,
- c) wódka,
- d) szampan,
- e) drink,
- f) nie wiem,
- g) nigdy nie piłem/piłam alkoholu.

Uczniowie zgodnie twierdzą, że pierwszym alkoholem było piwo dla 15% chłopców i 6% dziewcząt, szampan dla 10% chłopców i 8% dziewcząt, wino dla 3% chłopców i 0% dziewcząt, wódka dla 5% chłopców i 0% dziewcząt, natomiast drink dla 3% chłopców i 0% dziewcząt. Spośród ankietowanych 5% chłopców i 8% dziewcząt nie wie, jaki pił alkohol.

Pytanie 17. Czy zdarzyło Ci się pić alkohol w ciągu ostatnich 30 dni?

- a) tak,
- b) nie,
- c) nie pamiętam.

Wśród uczniów problem spożywania alkoholu wydaje się być znikomy, chociaż niepokojące jest, że 8% chłopców i 6% dziewcząt przyznało się do spożycia alkoholu w okresie co najmniej 30 dni przed badaniem.

Pytanie 18. Alkohol, który piłeś/piłaś w ciągu ostatnich 30 dni, to?

- a) piwo,
- b) wino,

- c) wódka,
- d) szampan,
- e) drink,
- f) nie wiem,
- g) nigdy nie piłem/piłam alkoholu.

Ogólnie rzecz biorąc, spożywających alkohol uczniów można określić mianem nieświadomych początkujących, którzy zazwyczaj nie wiedzą, jaki alkohol spożywali. Można przypuszczać, że zostali poczęstowani. Stwierdzić należy, że 23% chłopców i 17% dziewcząt nie wie, jaki alkohol piło w ciągu ostatnich 30 dni. Z kolei, co do pozostałych trunków, jakie spożywali uczniowie, stwierdzić należy, że 8% chłopców i 3% dziewcząt piło piwo. 3% chłopców i 0% dziewcząt wino, 3% chłopców i 0% dziewcząt wódkę, 3% chłopców i 3% dziewcząt szampana, 3% chłopców i 0% dziewcząt drinka.

Pytanie 19. Ilu, według Twojej oceny, Twoich rówieśników piło alkohol przynajmniej raz w życiu?

- a) nie mniej niż 10%,
- b) pomiędzy 10% a 25%
- c) około połowa,
- d) większość,
- e) nie wiem.

37% chłopców i 42% dziewcząt nie potrafi ocenić, czy ich rówieśnicy pili alkohol przynajmniej raz w życiu, czy też nie, a 25% chłopców i 22% dziewcząt stwierdza, że spośród ich rówieśników co dziesiąty pił alkohol. Spośród badanych, którzy twierdzą, że wśród ich znajomych jest między 10% a 25%, którzy kiedykolwiek napili się jakiegokolwiek alkoholu można znaleźć 13% chłopców i 14% dziewcząt. Na większość wskazuje 5% chłopców i 19% dziewcząt. Pozostały odsetek uważa, że około połowa rówieśników spożywała kiedykolwiek alkohol.

Pytanie 20. Czy Tobie lub osobie w Twoim wieku łatwo jest kupić alkohol?

- a) tak,
- b) nie,
- c) czasem wymaga to kilku prób zakupu,
- d) nie wiem, nigdy nie próbowałem/próbowała.

W opinii 10% chłopców oraz 0% dziewcząt osobie w ich wieku łatwo jest kupić alkohol, przeciwnego zdania jest 30% chłopców i 25% dziewcząt. Dla 3% chłopców i 3% dziewcząt wymaga to kilku prób zakupu, chociaż zadowolający jest fakt, że 60% chłopców i 72% dziewcząt nigdy nie próbowało zakupić alkoholu.

Pytanie 21. W jaki sposób zdobyłeś/zdobyłaś alkohol, który piłeś/piłaś?

- a) kupiłem/kupiłam sam/sama,
- b) częstowali mnie koledzy/koleżanki,
- c) poczęstowali mnie dorośli (rodzice),
- d) podkrađłem/podkrađłam dorosłym,
- e) nigdy nie piłem/piłam alkoholu.

28% chłopców i 14% dziewcząt przyznało, że pierwszym alkoholem zostali poczęstowani przez rodziców. Pozostali przyznają się do podkrađania alkoholu dorosłym (chłopcy 8%, dziewczęta 0%). Żaden z badanych nie przyznaje się natomiast do faktu częstowania go alkoholem przez starszych kolegów ani do samodzielnego zakupu alkoholu (chłopcy 0%, dziewczęta 0%).

Pytanie 22. Okazjonalne (czyli od czasu do czasu) picie alkoholu przez dorosłych według mnie:

- a) poprawia nastrój,
- b) prowadzi do uzależnienia,

- c) dobrze wpływa na zdrowie.
- d) nie ma żadnego wpływu na organizm,
- e) nie wiem.

Pytanie 23. Okazjonalne (czyli od czasu do czasu) picie alkoholu przez osoby w moim wieku według mnie:

- a) może prowadzić do uzależnienia,
- b) dobrze wpływa na serce,
- c) nie ma żadnego wpływu na organizm.
- d) szkodzi,
- e) nie wiem.

Badanym postawiono dwa pytania, w których musieli wskazać skutki okazjonalnego picia alkoholu, jakie mogą wystąpić w grupie dorosłych z jednej strony i rówieśników z drugiej.

Spośród badanych uczniów chłopcy wskazywali, że okazjonalne picie alkoholu przez rówieśników może prowadzić do uzależnienia (35%), dobrze wpływa na serce (0%), nie ma żadnego wpływu na organizm (0%), szkodzi (55%). Z kolei odpowiedzi dziewcząt przedstawiały się następująco: może prowadzić do uzależnienia (22%), dobrze wpływa na serce (0%), nie ma żadnego wpływu na organizm (3%), szkodzi (72%). Spośród badanych 20% chłopców i 8% dziewcząt nie potrafiło odpowiedzieć, na co może wpływać okazjonalne spożywanie alkoholu w ich wieku.

Spośród badanych 13% chłopców i 8% dziewcząt odpowiedziało, że okazjonalne picie alkoholu przez dorosłych nie ma żadnego wpływu na organizm. 20% chłopców i 22% dziewcząt wskazało, że poprawia nastrój, a 5% chłopców i 8% dziewcząt podkreśliło dobry wpływ na serce. Spośród badanych 23% chłopców i 17% dziewcząt zwróciło uwagę, że okazjonalne spożywanie alkoholu przez dorosłych prowadzi do uzależnienia, a 45% chłopców i 47% dziewcząt nie ma na ten temat wiedzy.

Pytanie 24. Co, według Ciebie, jest najbardziej możliwe: osoba pijana (pod wpływem alkoholu) może:

- a) łatwo ulec wypadkowi,
- b) zostać okradziona,
- c) uczestniczyć w bójce,
- d) popełnić przestępstwo,
- e) kierować samochodem,
- f) nie wiem.

Respondenci wskazywali na następujące prawdopodobne skutki zachowania osoby pijanej, jak: uczestnictwo w wypadku (chłopcy 68%, dziewczęta 72%), ofiara kradzieży (chłopcy 33%, dziewczęta 19%), uczestnik bójki (chłopcy 48%, dziewczęta 33%), sprawca przestępstwa (chłopcy 48%, dziewczęta 28%), pijany kierowca samochodu (chłopcy 38%, dziewczęta 31%). Spośród badanych 8% chłopców i 6% dziewcząt nie wie, jakie mogą być najbardziej prawdopodobne scenariusze zachowania osoby pod wpływem alkoholu.

Pytanie. 25 Gdybyś zauważył/zauważyła, że twój przyjaciel lub znajomy ma problem z paleniem papierosów lub piciem alkoholu, do kogo zwróciłyś/zwróciłybyś się o pomoc?

- a) kolegi/koleżanki,
- b) nauczyciela,
- c) pedagoga, psychologa,
- d) rodziców,
- e) policji,
- f) telefonu zaufania,
- g) nie wiem.

Odnosząc się do odpowiedzi respondentów, należy stwierdzić, że 13% chłopców zgłosiłoby się o pomoc do kolegi lub koleżanki, 43% do nauczyciela, 40% do pedagoga lub psychologa, 43% do rodziców, 18% do policji oraz 28% do telefonu zaufania. Z kolei wskaźnik odpowiedzi dla dziewcząt przedstawia się następująco: koledzy lub koleżanki 14%, nauczyciele 53%, pedagog lub psycholog 47%, rodzice 58%, policja 8% oraz telefon zaufania 8%.

Wyniki badania - uczniowie klas trzecich szkół gimnazjalnych.

Próba badawcza: 24 chłopców, 19 dziewcząt.

Pytanie 1. Ile miałeś/miałaś lat, kiedy zdarzyło Ci się po raz pierwszy w życiu zapalić papierosa?

- a) 11 lub mniej,
- b) 12-13,
- c) 14,
- d) nie pamiętam,
- e) nigdy nie zapaliłem/zapaliłam.

Spośród badanych uczniów 8% chłopców i 16% dziewcząt po raz pierwszy zapaliło papierosa w wieku 14 lat, a 17% chłopców i 16% dziewcząt nie potrafi podać przybliżonego wieku.

Pytanie 2. Jak często paliłeś/paliłaś papierosy w ciągu ostatnich 30 dni?

- a) mniej niż jeden papieros na tydzień,
- b) mniej niż jeden papieros dziennie,
- c) 1-5 papierosów dziennie,
- d) 6-10 papierosów dziennie,
- e) 10-20 papierosów dziennie,
- f) więcej niż paczkę dziennie,
- g) nia paliłem/paliłam.

Wśród ankietowanych uczniów niepalenie deklaruje 88% chłopców i 84% dziewcząt. Pozostali respondenci przyznają, że zapalili paierosa w ciągu dnia poprzedzającego badanie. Natomiast 4% chłopców sięga po papierosa nie mniej niż jeden raz na tydzień. Z kolei spośród uczennic gimnazjum codziennie sięgających po papierosa 5% pali od 1 do 5 papierosów dziennie, a 11% pali okazjnie, mniej niż jeden papieros na tydzień.

Pytanie 3. Ilu według Twojej oceny, Twoich rówieśników pali papierosy raz w miesiącu?

- a) mniej niż 10%,
- b) pomiędzy 10% a 25%,
- c) około połowa,
- d) większość,
- e) nie wiem.

Spośród 13% badanych chłopców i 11% dziewcząt uważa, że wśród ich znajomych mniej niż 10% pali papierosy przynajmniej raz w miesiącu, a 37% chłopców i 26% dziewcząt uważa, że jest ich od 10% do 25%. Jednocześnie 21% badanych chłopców i 16% dziewcząt jest zdania, że około połowa ich znajomych pali papierosy przynajmniej raz na miesiąc, a 8% chłopców i 21% dziewcząt twierdzi, że jest ich większość. Natomiast 35% badanych chłopców i 26% dziewcząt zaznaczyło odpowiedź nie wiem.

Pytanie 4. Czy Tobie lub osobie w Twoim wieku łatwo jest kupić papierosy?

- a) tak,
- b) nie,
- c) czasem wymaga to kilku prób zakupu,

d) nie wiem, nigdy nie próbowałem/próbowałam.

Na to pytanie 33% chłopców i 21% dziewcząt odpowiedziało "tak". Zakup papierosów nie udało się 13% chłopcom i 16% dziewcząt, a do którejś z kolei udanej próby przyznało się 17% chłopców i 26% dziewcząt. Spośród badanych 38% chłopców i 37% dziewcząt nie ma wyrobionego zdania w tej kwestii.

Pytanie 5. W jaki sposób zdobywasz dla siebie papierosy?

- a) kupuję sam/sama,
- b) częstują mnie koledzy/koleżanki,
- c) proszę dorosłych o zakup,
- d) podkradam dorosłym,
- e) nie palę, więc nie muszę zdobywać.

4% chłopców i 0% dziewcząt odpowiedziało, że kupuje papierosy samemu, 4% chłopców i 16% dziewcząt jest częstowanych przez kolegów lub koleżanki oraz 4% chłopców i 0% dziewcząt prosi o zakup dorosłych. Żaden z badanych nie podkrada papierosów dorosłym.

Pytanie 6. Ile miałeś/miałaś lat, kiedy zdarzyło Ci się po raz pierwszy spróbować alkoholu?

- a) 11 lub mniej,
- b) 12-13,
- c) 14,
- d) nie pamiętam,
- e) nigdy nie próbowałem/próbowałam.

Stwierdzić należy, że 4% chłopców i 11% dziewcząt swój pierwszy alkohol spożyło w wieku 11 lat lub mniej, 8% chłopców i 11% dziewcząt w wieku 12-13 lat, a 13% chłopców i 16% dziewcząt w wieku 14 lat. Spośród przebadanych 58% chłopców i 57% dziewcząt jeszcze nigdy nie próbowało alkoholu

Pytanie 7. Jak zdobyłeś/zdobyłaś Twój pierwszy alkohol?

- a) kupiłem/kupiłam sam/sama,
- b) poczętowali mnie koledzy koleżanki,
- c) poczętowali mnie rodzice,
- d) poczętowali mnie inni dorośli,
- e) podkradałem/podkradałam dorosłym,
- f) nigdy nie próbowałem/próbowałam alkoholu.

Należy stwierdzić, że 17% chłopców i 5% dziewcząt pierwszym alkoholem zostało poczętowanych przez rodziców, 4% chłopców i 21% dziewcząt przez kolegów lub koleżanki, a 40% chłopców i 5% dziewcząt przez innych dorosłych. Spośród badanych 0% chłopców i 5% dziewcząt podkradało alkohol dorosłym, a 8% chłopców i 0% dziewcząt kupiło alkohol samemu.

Pytanie 8. Czy piłeś/piłaś alkohol w ciągu ostatnich 12 miesięcy?

- a) tak,
- b) nie.

Pytanie 9. Czy piłeś/piłaś alkohol w ciągu ostatnich 30 dni?

- a) tak,
- b) nie.

Do spożywania alkoholu w ciągu ostatnich 12 miesięcy przyznaje się 33% chłopców i 26% dziewcząt. Z kolei 21% chłopców i 26% dziewcząt piło alkohol w ciągu ostatnich 30 dni.

Pytanie 10. Jaki alkohol piłeś/piłaś najczęściej w ciągu ostatnich 30 dni.

- a) piwo,
- b) cydr (cider),
- c) alkopop (gotowy drink w butelce lub puszcze),
- d) wino,
- e) wódka,
- f) nie piłem/piłam alkoholu w ciągu ostatnich 30 dni.

13% badanych uczniów i 11% uczennic piło piwo, 4% chłopców i 5% dziewcząt wino, 4% chłopców i 11% dziewcząt wódkę, żaden z badanych nie pił alkopopu ani cydru. Spośród badanych 79% chłopców i 73% dziewcząt nie piło żadnego alkoholu w ciągu ostatnich 30 dni. Rozbieżność pomiędzy odpowiedziami „nie piłem/piłam alkoholu” w pytaniu 9. oraz 10. może wynikać z niepracyznej wiedzy młodych ludzi na temat zawartości alkoholu w niektórych trunkach, np. cydr lub alkopop mogą być postrzegane jako napoje alkoholowe.

Pytanie 11. Jak trudne byłoby dla Ciebie zdobycie piwa lub cydru, gdybyś tego chciał/chciała?

- a) niemożliwe,
- b) bardzo trudne,
- c) łatwe,
- d) bardzo łatwe.

Pytanie 12. Jak trudne byłoby dla Ciebie zdobycie wina, gdybyś tego chciał/chciała?

- a) niemożliwe,
- b) bardzo trudne,
- c) łatwe,
- d) bardzo łatwe.

Pytanie 13. Jak trudne byłoby dla Ciebie zdobycie wódki, gdybyś tego chciał/chciała?

- a) niemożliwe,
- b) bardzo trudne,
- c) łatwe,
- d) bardzo łatwe.

Należy stwierdzić, że zakupienie piwa dla 13% chłopców i 26% dziewcząt byłoby niemożliwe, dla 8% chłopców i 11% dziewcząt bardzo trudne, dla 58% chłopców i 52% dziewcząt łatwe, a 21% chłopców i 11% dziewcząt z zakupieniem piwa nie miałyby żadnych problemów. W opinii badanych 13% chłopców i 21% dziewcząt napotkałoby niemożliwe do przeskoczenia problemy z zakupem wina, 25% chłopców i 19% dziewcząt miałyby z tym bardzo duże problemy, 4% chłopców i 21% dziewcząt bardzo duże problem, jednak dla 58% chłopców i 42% dziewcząt zakup wina byłby bardzo łatwy. Zakup wódki wydaje się być niemożliwy dla 13% chłopców i 26% dziewcząt, bardzo trudny dla 29% chłopców i 37% dziewcząt, łatwy dla 41% chłopców i 16% dziewcząt oraz bardzo łatwy dla 17% chłopców i 21% dziewcząt.

Pytanie 14. Ilu, według Twojej oceny, Twoich rówieśników pije alkohol przynajmniej raz w miesiącu?

- a) mniej niż 10%,
- b) pomiędzy 10% a 25%,
- c) około połowa,
- d) większość,
- e) nie wiem.

8% badanych chłopców i 0% dziewcząt uważa, że spośród ich znajomych mniej niż 10% piło kiedykolwiek alkohol, 29% chłopców i 26% dziewcząt uważa, że pijących jest od 10% do 25%, 13%

badanych chłopców i 16% dziewcząt jest zdania, że wśród ich znajomych jest około połowa takich, którzy kiedykolwiek spożyli jakikolwiek alkohol, 25% chłopców i 16% dziewcząt uważa, że jest ich większość, a 25% chłopców i 22% dziewcząt zaznaczyło odpowiedź "nie wiem".

Pytanie 15. Czy kiedykolwiek zdarzyło Ci się upić (zataczać się, mówić niewyraźnie, nie pamiętać niektórych wydarzeń)?

- a) tak,
- b) nie.

Pytanie 16. Czy kiedykolwiek zdarzyło Ci się upić (zataczać się, mówić niewyraźnie, nie pamiętać niektórych wydarzeń) w ciągu ostatniego roku?

- a) tak,
- b) nie.

Pytanie 17. Czy kiedykolwiek zdarzyło Ci się upić (zataczać się, mówić niewyraźnie, nie pamiętać niektórych wydarzeń) w ciągu ostatnich 30 dni?

- a) tak,
- b) nie.

Spośród ankietowanych 4% chłopców i 21% dziewcząt przyznało, że kiedykolwiek zdarzyło im się upić. 4% chłopców i 21% dziewcząt przyznało, że w ciągu ostatniego roku zdarzyło im się zataczać, mówić niewyraźnie lub nie pamiętać niektórych wydarzeń, natomiast 4% chłopców i 5% dziewcząt przyznało się, że zdarzyło im się upić w ciągu ostatnich 30 dni przed badaniem.

Pytanie 18. Czy w ciągu ostatniego roku zdarzyło Ci się kupić alkohol dla siebie?

- a) tak,
- b) nie.

Pytanie 19. Czy w ciągu ostatnich 30 dni zdarzyło Ci się kupić alkohol dla siebie?

- a) tak,
- b) nie.

W ciągu ostatniego roku jak również w ciągu ostatnich 30 dni kupiło dla siebie alkohol 10% chłopców i 0% dziewcząt. **Pytanie 20.** Jak sądzisz, jak trudne jest dla Ciebie zdobycie marihuany, gdybyś tego chciał/chciała?

- a) niemożliwe,
- b) bardzo trudne,
- c) łatwe,
- d) bardzo łatwe.

Dla 17% badanych chłopców i dla 36% dziewcząt zdobycie marihuany byłoby łatwe, a dla 8% chłopców i 0% dziewcząt bardzo łatwe. Spośród badanych 17% chłopców i 32% dziewcząt przyznało, że zdobycie marihuany byłoby niemożliwe, a 58% chłopców i 32% dziewcząt wskazało na trudności w zdobyciu marihuany.

Pytanie 21. Ile miałeś/miałaś lat, kiedy zdarzyło Ci się po raz pierwszy w życiu spróbować marihuany (THC)?

- a) 11 lub mniej,
- b) 12-13,
- c) 14,
- d) nie pamiętam,
- e) nigdy nie próbowałem/próbowałam.

Należy odnotować, że 100% chłopców i 95% dziewcząt jeszcze nigdy nie sięgnęło po ten narkotyk, a jedynie 5% dziewcząt spróbowało marihuany w wieku 14 lat.

Pytanie 22. Po raz pierwszy marihuany (THC) spróbowałeś/spróbowałaś?

- a) sam/sama,
- b) poczęstowali mnie koledzy,
- c) poczęstowali mnie rodzice,
- d) poczęstowali mnie inni dorośli,
- e) podkradałem/podkradłam dorosłym,
- f) nigdy nie próbowałem/próbowałam marihuany (THC).

Analogicznie do odpowiedzi na pytanie poprzednie 5% dziewcząt zostało poczęstowanych marihuaną przez koleżanki i kolegów.

Pytanie 23. Czy paliłeś marihuane (THC) w ciągu ostatnich 12 miesięcy?

- a) tak,
- b) nie.

Pytanie 24. Czy paliłeś marihuane (THC) w ciągu ostatnich 30 dni?

- a) tak,
- b) nie.

Odnosząc się do terminu palenia marihuany, 5% dziewcząt stwierdziło, że uczyniło to w ciągu ostatniego roku.

Pytanie 25. Ilu, według Twojej oceny, Twoich rówieśników paliło marihuane przynajmniej raz w życiu?

- a) mniej niż 10%,
- b) pomiędzy 10% a 25%,
- c) około połowa,
- d) większość,
- e) nie wiem.

25% chłopców i 21% dziewcząt uważa, że wśród ich rówieśników przynajmniej raz w życiu paliło marihuane mniej niż 10%, 21% chłopców i 5% dziewcząt twierdzi, że jest ich pomiędzy 10% a 25%, 0% chłopców i 16% dziewcząt jest zdania, że około połowa, 4% chłopców i 0% dziewcząt wskazuje na większość, a 50% badanych chłopców i 58% dziewcząt nie wie, ilu spośród ich znajomych paliło marihuane przynajmniej raz w życiu.

Pytanie 26. Gdzie Twoim zdaniem, najłatwiej kupić (zdobyć) marihuane?

- a) w szkole,
- b) przez internet,
- c) w lokalu, dyskotecę,
- d) na podwórku, ulicy,
- e) nie wiem, nie próbowałem/próbowałam.

Uczniowie w zdecydowanej większości nie wiedzą, gdzie potencjalnie mogliby kupić marihuane (chłopcy 75%, dziewczęta 74%), 4% chłopców i 5% dziewcząt twierdzi, że marihuane można kupić w szkole, 17% chłopców i 5% dziewcząt jest zdania, że przez internet, 0% chłopców i 5% dziewcząt wskazuje lokal, dyskotekę, a 8% chłopców i 11% dziewcząt podwórko, ulicę.

Pytanie 27. Jak trudne byłoby dla Ciebie zdobycie dopalaczy, gdybyś tego chciał/chciała?

- a) niemożliwe,

- b) bardzo trudne,
- c) łatwe,
- d) bardzo łatwe.

Dla 33% chłopców i 32% dziewcząt zdobycie dopalaczy byłoby niemożliwe, dla 38% chłopców i 36% dziewcząt byłoby bardzo trudne, dla 21% chłopców i 21% dziewcząt łatwe i wreszcie 8% chłopców i 11% dziewcząt deklaruje bardzo łatwy dostęp do dopalaczy.

Pytanie 28. Gdzie, Twoim zdaniem, najłatwiej kupić (zdobyć) dopalacze?

- a) w szkole,
- b) przez internet,
- c) w lokalu, dyskotecze,
- d) na podwórku, ulicy,
- e) w sklepie kolekcjonerskim,
- f) nie wiem, nie próbowałem/próbowałam.

Odnosząc się do wyników badań, należy stwierdzić, że 21% chłopców i 0% dziewcząt jest zdania, że dopalacze można kupić przez internet, 4% chłopców i 0% dziewcząt wskazuje lokal, dyskotekę, a 13% chłopców i 11% dziewcząt podwórko, ulicę. Natomiast 75% chłopców i i 85% dziewcząt wyraziło opinię, że nie wie, gdzie mogliby kupić dopalacze.

Pytanie 29. Ile miałeś/iałaś lat, kiedy zdarzyło Ci się po raz pierwszy w życiu spróbować dopalaczy?

- a) 11 lub mniej,
- b) 12-13,
- c) 14,
- d) nie pamiętam,
- e) nigdy nie próbowałem/próbowałam.

Spośród badanych 5% dziewcząt po raz pierwszy dopalaczy spróbowało w wieku 12-13 lat, jak również 5% dziewcząt w wieku 14 lat. Spośród badanych 4% chłopców nie pamięta, ile miało wtedy lat. Ponadto 96% chłopców i 90% dziewcząt deklaruje, że nigdy nie próbowało dopalaczy.

Pytanie 30. Po raz pierwszy dopalaczy spróbowałeś/spróbowałaś?

- a) sam/sama,
- b) poczęstowali mnie koledzy,
- c) poczęstowali mnie rodzice,
- d) poczęstowali mnie inni dorośli,
- e) podkradałem/podkradłam dorosłym,
- f) nigdy nie próbowałem/próbowałam dopalaczy.

5% badanych dziewcząt, deklarujących wcześniej kontakt z dopalaczami, zostało nimi poczęstowanych przez koleżaki lub kolegów, a następane 5% przez rodziców.

Pytanie 31. Czy zażywałeś/zażywałaś dopalaczy w ciągu ostatnich 12 miesięcy?

- a) tak,
- b) nie.

Pytanie 32. Czy zażywałeś/zażywałaś dopalaczy w ciągu ostatnich 30 dni?

- a) tak,
- b) nie.

Odnosząc się do zażywania dopalaczy 5% badanych dziewcząt twierdzi, że zażywało dopalaczy w ciągu ostatniego roku.

Pytanie 33. Ilu, według, Twojej oceny, Twoich rówieśników próbowało dopalaczy przynajmniej raz w życiu?

- a) mniej niż 10%,
- b) pomiędzy 10% a 25%,
- c) około połowa,
- d) większość.

13% chłopców i 21% dziewcząt uważa, że wśród ich rówieśników przynajmniej raz w życiu zażyło dopalaczy mniej niż 10%, 17% chłopców i 0% dziewcząt twierdzi, że jest ich pomiędzy 10% a 25%, a 0% chłopców i 11% dziewcząt jest zdania, że około połowa. Ponadto wśród badanych 70% chłopców i 68% dziewcząt nie wie, ilu spośród ich znajomych zażyło dopalaczy przynajmniej raz w życiu.

Podsumowanie wyników badania ankietowego

Podsumowując wyniki badania ankietowego dotyczącego palenia przez młodzież papierosów, picia alkoholu oraz palenia marihuany i zażywania dopalaczy, należy stwierdzić, że papierosy nadal stanowią problem, który często wiąże się z zażywaniem alkoholu i narkotyków. Badani uczniowie najczęściej sięgają po papierosa w okresie przejściowym ze szkoły podstawowej do gimnazjum. Podobnie jest z sięganiem po narkotyki i dopalacze.

Warto podkreślić, że badani uczniowie zazwyczaj są motywowani przez swoich kolegów lub koleżanki. Dotyczy to wszystkich sfer, zarówno palenia papierosów, picia alkoholu, jak również palenia marihuany i zażywania dopalaczy, chociaż uczniowie, głównie szkoły podstawowej, podkreślają, że pierwszym alkoholem częstowali ich rodzice. Nie bez znaczenia pozostaje fakt przysłowiowej lampki szmpana w noc sylwestrową. Być może staje się to przyzwoleniem dla młodych, wchodzących w życie ludzi.

Podejmując kolejne badania nad młodzieżą w kontekście zużywania substancji psychoaktywnych, należy zastanowić się nad problemem grupy odniesienia i wpływu, jaki wywiera ona na podejmowane w badaniu problemy społeczne. Odnosząc się do zagadnienia środków psychoaktywnych w kontekście ich zażywania przez młodzież, stwierdzić należy, że dużą rolę może odgrywać grupa odniesienia. Młodzi ludzie częściej wskazują, że „ktoś coś robi” niż sami przyznają się do tego, że np. palą papierosy, piją alkohol.

Poza tym warto zastanowić się nad problemem dostępności papierosów i alkoholu przez badaną grupę młodzieży. Zgodnie z deklaracjami badani nie mają dużych problemów z zakupem papierosów oraz alkoholu, pomimo tego, że sprzedaż zarówno papierosów i alkoholu osobom do lat 18 roku życia jest w Polsce zabroniona. Odnosząc się do zagadnienia skutków, jakie może wywołać nadmierne spożycie alkoholu, należy jednocześnie dołożyć wszelkich starań w celu edukacji młodzieży o negatywnych skutkach palenia papierosów i picia alkoholu z jednoczesnym edukowaniem dorosłych. Dopiero takie zintegrowane działania mogą być gwarantem przestrzegania prawa.

Podobne rozwiązania mogą być zastosowane w odniesieniu do marihuany i dopalaczy. Z jednej strony należy dołożyć wszelkich starań do prawnego zagwarantowania zakazu sprzedaży tych substancji w połączeniu z egzekwowaniem prawa. Niezwykle ważne jest równocześnie edukowanie młodzieży i dorosłych o negatywnych skutkach zażywania tych uzależniających szkodliwych substancji.

Wyniki wskazują, że w dalszym ciągu należy realizować w szkołach ciekawe i interesujące dla uczniów zajęcia wychowawczo-profilaktyczne, gdyż wiedza uczniów na temat szkodliwości używek jest jeszcze niepełna.

Uzyskany materiał diagnostyczny pokazujący skalę problemów alkoholowych na terenie naszej Gminy jest ważnym etapem działań w tworzeniu lokalnego systemu pomocy osobom uzależnionym, współuzależnionym oraz doświadczającym przemocy.

Lokalna diagnoza wskazuje, iż mieszkańcy Gminy Łazy mają problemy alkoholowe. Uzależnienie od alkoholu bliskiej osoby i związane z tym nieprawidłowe funkcjonowanie wywiera negatywny wpływ na pozostałych członków rodziny, zarówno dorosłych, jak i dzieci, powodując problemy zdrowotne, psychologiczne, społeczne i materialne. Inaczej mówiąc, uzależnienie jest czynnikiem, który może doprowadzić do dysfunkcji rodziny.

Szczególnie trudna jest sytuacja dzieci wychowujących się w rodzinie z problemem alkoholowym. Dysfunkcja takiej rodziny zakłóca prawidłowy rozwój dziecka: poznawczy, emocjonalny i społeczny. Dzieci te doświadczają wielu traumatycznych sytuacji, w tym przemocy ze strony rodziców, co zagraża ich bezpieczeństwu i zdrowiu. Przebywanie w sytuacji przewlekłego stresu sprawia, że dzieci te częściej chorują i są słabsze fizycznie. Mają też problemy z przystosowaniem się do środowiska zewnętrznego, czują się gorsze, bezwartościowe, nie potrafią zaufać i nawiązywać satysfakcjonujących relacji z innymi ludźmi.

Nagminne nadużywanie alkoholu stwarza zagrożenie nie tylko dla jednej osoby, jej rodziny, ale również i całego społeczeństwa. Przeciwdziałanie tym zagrożeniom wymaga przeprowadzenia odpowiedniej profilaktyki całego środowiska. Niezbędna jest kontynuacja zajęć profilaktycznych zarówno wśród dzieci, młodzieży jak i dorosłych.

Realizacja programu przyczyni się do zapobiegania powstawaniu nowych problemów, ograniczenia już powstałych oraz ograniczenia szkód zdrowotnych, jak również propagowania zdrowego stylu życia bez alkoholu oraz innych używek.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2016 rok.

Rozdział 1.

§ 1. Cele Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2016r.:

- 1) pomoc rodzinom dotkniętym następstwami nadużywania alkoholu, w tym ofiarom przemocy;
- 2) pomoc dzieciom osób uzależnionych od alkoholu, dotkniętym następstwami nadużywania alkoholu przez rodziców, w zakresie pomocy socjalno-bytowej, psychologicznej i szkolnej;
- 3) zwiększenie zakresu działań profilaktycznych wśród dzieci i młodzieży oraz rozwiązywanie problemów alkoholowych wśród dorosłych.

§ 2. Główne strategie i metody osiągnięcia celów „Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2016 r. to:

- 1) stałe podnoszenie poziomu umiejętności wychowawczych rodziców i osób zajmujących się zawodowo dziećmi i młodzieżą;
- 2) poszerzenie form pomocy psychospołecznej dla osób uzależnionych i współuzależnionych;
- 3) doskonalenie i poszerzenie profesjonalnej bazy kadrowej do realizacji „Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych” oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- 4) systematyczne monitorowanie problemów alkoholowych wśród dzieci i młodzieży szkolnej umożliwiające dostosowanie działań profilaktycznych dla grupy najbardziej zagrożonej uzależnieniem od alkoholu;
- 5) dalsze upowszechnianie wiedzy o szkodliwości nadużywania alkoholu, prowadzenie kampanii lokalnych promujących zdrowy styl życia, imprez profilaktycznych dla młodzieży, rozszerzonych o różne formy sportowo-turystyczne.

Rozdział 2.

Podstawowe kierunki działania realizowane zgodnie z art. 4¹ ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

§ 3. 1. Zwiększenie dostępności terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu poprzez:

- 1) współpracę z placówkami specjalistycznymi w zakresie uzależnień:
 - a) Poradnią Leczenia Uzależnień od Alkohol i Współuzależnienia,
 - b) Poradnią Zdrowia Psychicznego,
 - c) Zawierciańskim Stowarzyszeniem Trzeźwościowym „Przystań”.
- 2) ścisłą współpracę z Ośrodkiem Pomocy Społecznej, który wskazuje podopiecznym z problemami alkoholowymi sposoby ich rozwiązania (praca socjalna);

- 3) działania Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie;
- 4) opłacanie kosztów powołania biegłych orzekających w przedmiocie uzależnienia od alkoholu;
- 5) dofinansowanie zajęć terapeutycznych prowadzonych w klubach i stowarzyszeniach abstynenckich;
- 6) dostarczanie informacji o możliwości podejmowania terapii, motywowanie do podjęcia terapii i kierowanie na leczenie odwykowe;
- 7) dofinansowanie szkoleń i kursów specjalistycznych związanych z podnoszeniem kwalifikacji osób pracujących na rzecz uzależnionych od alkoholu;
- 8) finansowanie szkoleń z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych;
- 9) zakup materiałów służących popularyzowaniu wiedzy o problemach alkoholowych i sposobach ich rozwiązywania celem zwiększenia działań terapeutycznych i edukacyjnych osób uzależnionych od alkoholu;
- 10) zakup materiałów edukacyjnych (ulotki, broszury) służących zwiększeniu wiedzy społeczności lokalnej o chorobie alkoholowej, celem podejmowania przez rodziny z problemem alkoholowym działań zaradczych, leczniczych;
- 11) pomoc i wspieranie finansowe osób leczących się.

2. Odpowiedzialni za realizację:

- a) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- b) Ośrodek Pomocy Społecznej.

§ 4. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie poprzez:

- 1) współpracę z instytucjami w zakresie udzielania pomocy rodzinom z problemem alkoholowym oraz rodzinom doświadczającym przemocy, a w szczególności z:
 - a) Poradnią Leczenia Uzależnień od Alkoholu i Współuzależnienia,
 - b) Poradnią Zdrowia Psychicznego,
 - c) Ośrodkiem Pomocy Społecznej,
 - d) Sądem Rejonowym,
 - e) Prokuraturą Rejonową,
 - f) placówkami oświatowymi,
 - g) Komisariatem Policji,
 - h) Promed Łazy sp. z o.o.
 - i) organizacjami pozarządowymi działającymi na terenie Gminy Łazy.
- 2) wdrażanie procedury zobowiązania do leczenia odwykowego;
- 3) rozpatrywanie wniosków o leczenie odwykowe osób uzależnionych od alkoholu, przeprowadzanie rozmów z tymi osobami i ich rodzinami, kierowanie na badania biegłych w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu;
- 4) dofinansowanie działalności świetlicy środowiskowej;
- 5) pomoc dla dorosłych członków rodzin z problemem alkoholowym - finansowanie oddziaływań terapeutycznych dla osób współuzależnionych i DDA;
- 6) finansowanie zajęć terapeutycznych dla osób uzależnionych od alkoholu i dzieci alkoholika;
- 7) udzielanie pomocy finansowej osobom leczącym się i ich rodzinom, będącym w trudnej sytuacji;
- 8) finansowanie zajęć dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym;
- 9) organizowanie i finansowanie zajęć dla rodziców dzieci uczęszczających na zajęcia, mających na celu podniesienie kompetencji wychowawczych;

- 10) wspieranie pracy Zespołu Interdyscyplinarnego;
- 11) udzielanie informacji dotyczących miejsc i sposobów poszukiwania pomocy w sytuacjach kryzysowych w rodzinie, w której występuje przemoc;
- 12) prowadzenie działalności edukacyjnej służącej zmniejszeniu skali zjawiska przemocy w rodzinach, a w szczególności przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie;
- 13) realizację przez pedagogów szkolnych i wychowawców programów profilaktycznych służących przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

§ 5. 1. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych odbywać się będzie poprzez:

- 1) szkolenie wychowawców, nauczycieli i instruktorów sportowych w zakresie oddziaływań profilaktycznych wobec dzieci i młodzieży oraz podejmowania interwencji w sytuacjach kryzysowych;
- 2) realizację w szkołach programów edukacyjnych i profilaktycznych dostosowanych do potrzeb oraz wieku dzieci i młodzieży;
- 3) wspieranie imprez sportowo-rekreacyjnych i sportowych zajęć pozalekcyjnych;
- 4) finansowanie autorskich programów profilaktycznych w placówkach oświaty, kultury i sportu;
- 5) organizowanie dla dzieci młodzieży spektakli teatralnych, występów estradowych połączonych z programami profilaktycznymi dotyczącymi alkoholu, narkotyków, agresji i stosunków międzyludzkich;
- 6) finansowanie programów profilaktyczno-wychowawczych w placówkach oświatowych obejmujących swym oddziaływaniem nauczycieli, rodziców i uczniów;
- 7) inicjowanie oddziaływań profilaktycznych w ramach akcji „zima w mieście” i „lato w mieście” oraz innych form organizowania wolnego czasu dzieci i młodzieży ;
- 8) realizację działań wczesnej profilaktyki w szkołach i środowisku - zagospodarowanie czasu wolnego poprzez organizowanie konkursów (z nagrodami) o tematyce związanej z uzależnieniami i profilaktyką uzależnień, ekspozycja prac;
- 9) propagowanie zdrowego stylu życia dzieci i młodzieży poprzez organizowanie wypoczynku zimowego i letniego;
- 10) prenumeratę czasopism, zakup sprzętu, materiałów edukacyjnych i ulotek pomocnych przy realizacji niniejszego programu;
- 11) finansowanie szkoleń i kursów specjalistycznych dla pracowników oświaty;
- 12) wspieranie edukacji osób pracujących zawodowo w systemie rozwiązywania problemów alkoholowych (zakup specjalistycznych opracowań, publikacji, czasopism);
- 13) podejmowanie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych;
- 14) współuczestniczenie w regionalnych i ogólnopolskich akcjach trzeźwościowych i edukacyjnych;
- 15) podejmowanie działań na rzecz przeciwdziałania nietrzeźwości kierowców, gdyż problem ten ściśle wiąże się z bezpieczeństwem w miejscach publicznych. Nietrzeźwość kierowców zmniejsza bowiem bezpieczeństwo mieszkańców na terenie całej gminy oraz ich poczucie respektowania obowiązującego prawa. Działania na rzecz przeciwdziałania nietrzeźwości kierowców można podzielić na trzy grupy:
 - a) działania edukacyjne,
 - b) działania interwencyjno-sprawdzające,
 - c) działania resocjalizacyjne wobec kierowców zatrzymanych za jazdę w stanie nietrzeźwości (programy psychokorekcyjne mające na celu przede wszystkim powstrzymanie kierowcy przed ponownym prowadzeniem pojazdów pod wpływem alkoholu).

2. Odpowiedzialni za realizację:

- a) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,

- b) Miejski Ośrodek Kultury,
- c) placówki oświatowe,
- d) Ośrodek Sportu i Rekreacji,
- e) Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy,
- f) kluby sportowe.

§ 6. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych poprzez:

- 1) współpracę z Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Poradnią Leczenia Uzależnień od Alkoholu i Współuzależnienia, Zawierciańskim Stowarzyszeniem Trzeźwościowym „Przystań”, innymi stowarzyszeniami oraz osobami fizycznymi działającymi w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie z problemami alkoholowymi, problemem przemocy domowej oraz wykluczeniem społecznym;
- 2) wspieranie i współfinansowanie działań stowarzyszeń, osób i instytucji współdziałających w rozwiązywaniu problemów alkoholowych, w szczególności na rzecz wspierania rodziny, między innymi poprzez placówki wsparcia dziennego, prowadzone w formie:
 - a) opiekuńczej, w tym kół zainteresowań, świetlic, klubów, ognisk wychowawczych,
 - b) specjalistycznej w szczególności poprzez:
 - organizowanie zajęć socjoterapeutycznych,
 - realizowanie programów psychoprofilaktycznych,
 - pracy podwórkowej (działania animacyjne i socjoterapeutyczne).

Szczególne cenne będą projekty działań długofalowych i systemowych skierowanych do dzieci ze środowisk szczególnie zagrożonych zachowaniami problemowymi, np. programy animatorów podwórkowych, pedagogów ulicy czy kluby młodzieżowe.

§ 7. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i art. 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego poprzez:

- 1) współpracę z Komisariatem Policji, a szczególnie z dzielnicowymi na rzecz zwiększenia bezpieczeństwa mieszkańców w miejscach, w których prowadzona jest sprzedaż alkoholu;
- 2) składanie do policji wniosków o wszczęcie dochodzenia.

§ 8. 1. Wspieranie zatrudnienia socjalnego, będącego istotnym uzupełnieniem wielu innych działań przeciwdziałających wykluczeniu społecznemu realizowanych na szczeblu lokalnym przy założeniu, że będzie związane z rzeczywistymi potrzebami, a zakres finansowego zaangażowania Gminy będzie rozpatrywany w kontekście innych wskazanych w ustawie zadań realizowanych w ramach gminnego programu.

2. Prowadzenie działań związanych z integracją społeczną osób uzależnionych od alkoholu poprzez:

- a) leczenie i rehabilitację osób uzależnionych od alkoholu i członków ich rodzin,
- b) przeciwdziałanie przemocy domowej,
- c) działania na rzecz pomocy dzieciom alkoholików,
- d) działalność stowarzyszeń i klubów abstynenckich, które tworzą bezpieczne miejsce zdrowego i trzeźwego stylu życia dla alkoholików po zakończeniu terapii.

Rozdział 3.

Wynagrodzenia członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

§ 9. 1. Członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych otrzymują wynagrodzenie za udział w jej posiedzeniach.

2. Wynagrodzenie członka Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych ustala się w kwocie 150 zł (brutto) za każde posiedzenie, w którym członek komisji brał udział.

3. Podstawą do otrzymania wynagrodzenia jest udokumentowanie obecności na posiedzeniu.

Uzasadnienie

Uzasadnienie do uchwały Rady Miejskiej w Łazach w sprawie zatwierdzenia „Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2016r”.

Zgodnie z art. 4¹ ust. 1 i 2 ustawy z dnia 26.10.1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2015r., poz. 1286), prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych należy do zadań własnych Gmin.

Realizacja zadań prowadzona jest w postaci gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych uchwalonego corocznie przez Radę Miejską.

Gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych powinien obejmować niżej wymienione zadania:

- zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu,
- udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie,
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych,
- wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych,
- podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowania przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego,
- wspieranie zatrudnienia socjalnego.

Zgodnie z przepisami ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi zadania ujęte w gminnym programie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych finansowane są z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, środki te nie mogą być przeznaczane na inne cele.

Łazy, dnia 4 stycznia 2016 r.